

ג. לשאת כפים לברך את ישראל.

כשיש עשרה, הכהנים שבהם נושאים את כפיהם לברך את ישראל, אבל בפחות מעשרה, לא.

ד. לקרוא בתורה בציבור.

ביום שיש בו קריאת התורה. אם יש עשרה, קוראים בתורה. ואם אין עשרה אין קוראים.

ה. להפטיר בנביא.

ביום שמפטירין בו בנביא. אם יש עשרה, מפטירין בנביא. ואם אין עשרה אין מפטירין.

בגמרא לא נתבאר טעם כל אחד מהדברים הללו. אולם מתחילה אמרו, שהטעם של משנתנו הוא, משום שכל דבר שבקדושה טעון עשרה. ויל"ע אם בזה נתנו טעם לכל חמשת הדברים הנ"ל, או רק לראשונים שביניהם^א.

ו. מעמד ומושב למת.

כשנושאים את המת לקברו, אם הם עשרה, עוצרים בדרך שבע פעמים לבכות את המת, והרוצה לספדו יספוד, ובכל פעם שעוצרים, אומרים להם, עמדו^ב יקרים עמדו, שבו יקרים שבו. אבל בפחות מעשרה אין דרך ארץ להטריח שליח לכך, ולקרותם יקרים, שאם כן מה הנחת למרובים.

ז. ברכת אבלים.

ברכת אבלים היא ברכה שהיו אומרים ברחבה אחר קבורת המת^ג. ומברכים את

^א ור"ן כתב, שזהו טעם שני הדברים הראשונים, פריסה על שמע, ותפילה, שבשני אלו יש קדושה, קדושת יוצר, וקדושת חזרת השי"ץ, ואין דבר שבקדושה בפחות מעשרה. ולענין נשיאת כפים יש פסוק אחר שממנו יש ללמוד שצריך עשרה, "כה תברכו את בני ישראל", ו"בני ישראל" הם עשרה, כמו בכתוב "ונקדשתי בתוך בני ישראל". וקריאת התורה והפטרה תקנת חכמים הם, ולא תקנום חכמים אלא בציבור.

^ב מתחילה היה נראה לי, שאחר שישבו אמרו להם עמדו, ועמידה זו היא הפך הישיבה. אולם אם כן, היה צריך להיות שבו יקרים עמדו יקרים, והלשון הוא עמדו תחילה ואחר כך שבו. ולכן אפשר, שכשהיו הולכים עם המת, אמרו להם עמדו, כלומר עצרו מללכת, ושוב אמרו להם שבו, וכך היו עושים בשבע מקומות שהיו עוצרים בדרך, אבל לא היו אומרים להם לאחר הישיבה עמדו, ומעצמם היו עומדים והולכים כשתם ההספד בכל מקום.

^ג פירש ר"י, דלא מיירי בברכת המזון, שהרי לא היתה ברחוב העיר ... אלא מיירי בברכות שהיו אומרים ברחוב העיר במעמדות שהיו עושים לנחם אבלים, אבל בשל ברכת המזון סגי בשלשה, והוא עצמו מצטרף, כדפירש הטעם שם.

[תוס']